

En anden vej til uddannelse - Produktionsskolernes rolle og sammenhængen i forløb og uddannelser

En anden vej til uddannelse - Produktionsskolernes rolle og sammenhængen i forløb og uddannelser

© Michael Bjergsø og Produktionsskoleforeningen 2015

Udgivet af:
Produktionsskoleforeningen
Dæmningen 33, 2. tv.
DK – 7100 Vejle
Tlf: 75 82 20 55
E-mail: psf@psf.nu
www.psf.nu

Grafisk tilrettelæggelse:
Kirsten Grønvall

Indhold

Forord	4
En anden vej til uddannelse!	5
1. "Med aftalen styrkes produktionsskolernes rolle..."	8
1.1 Ændringer i rammen for produktionsskolerne	8
1.2 Tydeliggørelse af den anden vej til uddannelse	10
1.3 UU's fokus på målrettede forløb skal styrkes (jf. reformaftalen)	11
1.4 De rette forudsætninger for en målrettet indsats på produktionsskolen	12
2. En anden vej til uddannelse - sammenhæng i forløb og uddannelser	13
2.1 Sammenhæng i forløb og uddannelser	16
2.2 Kombineret ungdomsuddannelse (KUU)	19
2.3 Erhvervsgrunduddannelse (EGU)	20
Produktionsskoleforeningens forslag - oversigt	21

En anden vej til uddannelse – produktionsskolernes rolle og sammenhængen i forløb og uddannelser

Med nærværende udgivelse fremlægger Produktionsskoleforeningen en række konkrete og konstruktive forslag til, hvordan opgaven at gøre unge klar til uddannelse kan løses endnu bedre, end vi har mulighed for i dag, samt forslag til hvordan sammenhænge tilbuddene imellem kan styrkes. Der er flere grunde til, at vi gør det netop nu.

I Danmark er der pt. 83 produktionsskoler, som alle har én opgave tilfælles. Nemlig med udgangspunkt i det praktiske arbejde på værkstedet at styrke de unges personlige, sociale og faglige kompetencer mhp. videre uddannelse eller beskæftigelse. For rigtig mange unge bliver produktionsskolen begyndelsen på deres uddannelse. Det gælder for produktionsskoleforløbet såvel som for de kompetencegivende ungdomsuddannelser, der i stor udstrækning udbydes med produktionsskolen som ramme; det er produktionsskolebaseret erhvervsuddannelse (PBE), erhvervsgrunduddannelse (EGU) og kombineret ungdomsuddannelse (KUU). Vi er gode til at løfte opgaven ude på skolerne – men vi vil gerne blive endnu bedre. Og vi har nogle gode bud på, hvad der skal til, for at vores arbejde kan blive endnu bedre. Både generelt, men også i lyset af erhvervsuddannelsesreformen. Det er én baggrund for nærværende udgivelse, og det handler det følgende om.

Det er heldigvis ikke kun os selv, der mener, at vores arbejde er vigtigt. I denne tid er der endog usædvanligt stor interesse for vores arbejde, idet man fra politisk side har sat særligt fokus på de forberedende forløb, herunder også på produktionsskolerne. Det bebudede Statsministeren allerede i sin åbningstale. Vi er enige med Statsministeren i, at den anden vej til uddannelse kan forbedres og styrkes til gavn for såvel en stor gruppe unge som for uddannelsessystemet som sådan. Ikke ved at opfinde nye tilbud, men ved at styrke de eksisterende forløb og uddannelser, og skabe en bedre sammenhæng imellem dem. Det politiske fokus på vores område er en anden baggrund for udgivelsen. Derfor handler en del af det følgende også om sammenhængen i de tilbud og uddannelser, der er til de grupper af unge, der har brug for en anden vej til uddannelse.

Vores ønske med udgivelsen er, at den kan anspore til og indgå i den vigtige drøftelse af – såvel lokalt som nationalt – hvordan vi skaber nogle effektive og meningsfulde uddannelsesforløb for de af vores unge, der ikke tager hovedvejen til ungdomsuddannelse. I Produktionsskoleforeningen mener vi, at de har brug for en anden vej til uddannelse. Men vi mener også, at den anden vej til uddannelse har behov for en bredere anerkendelse som en reel del af uddannelsessystemet.

God fornøjelse!

Lennart Damsbo-Andersen,
Formand for Produktionsskoleforeningen
December 2015

En anden vej til uddannelse!¹

I Produktionsskoleforeningen er vi meget optagede af, at forløb på produktionsskolerne skal styrke netop de unge, der ikke profiterer af den 'traditionelle' skole med klasseværelse, bøger og tavle. Vi tror nemlig på, at langt flere unge end 84 % kan ende med en ungdomsuddannelse 10 år efter de har forladt 9. klasse.² Men vi mener, at der er brug for en anden vej end den traditionelle – vi mener, at disse unge kun når i mål, hvis de møder en anden vej til uddannelse! Og produktionsskolen er netop en anden og praktisk vej til uddannelse: Produktionsskolen er en skole, der ikke er en skole – i stedet for at tage udgangspunkt i individet flytter vi fokus og udgangspunkt til opgaven og dens nødvendighed. På produktionsskolerne tager vi udgangspunkt i elementer fra arbejdet: Værkstedet, arbejdsfællesskabet, produktionen, rutinerne, nødvendigheden, sidemandsoplæringen, imitationen, de faglige rollemodeller... Det åbner for både deltagelse, mening og anerkendelse. Vi kender det også fra mesterlæreprincippet, og tilsammen rummer det en enorm mængde læring, som rykker de unge – også denne gruppe af unge – så de igen får både mod på og kompetencer til at tage fat på uddannelse. Når vi på produktionsskolerne peger på en anden vej til uddannelse, handler det ikke om at sætte krav og forventninger ned – nej, det handler om det praktiske udgangspunkt og arbejdsfællesskabet som fundamentet for læring og udvikling.

"Jeg lærer bedst tingene i praksis – og ved at røre ved dem. Jeg lærer gennem hænderne når jeg arbejder. Jeg ved godt, det på papiret ikke tæller som en rigtig uddannelse, men det synes jeg faktisk, det er, for man lærer rigtig mange ting: Bygge både, slå reb, sy sejl, førstehjælp... Og så har jeg selvfølgelig lært at sejle, og det er rigtig praktisk at kunne. Det er der ikke så mange, der kan"

Sebastian, 17 år (Maritimt værksted)

¹ Når vi bruger betegnelsen 'en anden vej til uddannelse', er det ud fra betragtningen, at der i Danmark findes en hovedvej til uddannelse, som er fra folkeskole og videre til ordinær ungdomsuddannelse, dvs. enten erhvervsuddannelse eller gymnasial uddannelse. Den anden vej til uddannelse er dermed for den mindre gruppe af unge, som har brug for en mere praktisk uddannelsesvej og for en dels vedkommende også har brug for et mere individuelt og/eller håndholdt uddannelsesforløb. Når vi ikke kalder det en 'tredje vej', skyldes det bl.a., at vi ser en uheldig rangordning, såfremt man taler om gymnasial uddannelse som første vej og erhvervsuddannelse som anden vej og alt det andet som tredje vej.

² Jf. Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Færre unge får en uddannelse. Karakterer og besparelser er en hæmsko for unges uddannelse, 3. nov. 2015. Se desuden boks herom på s. 6.

I Danmark er det en klar ambition, at unge mennesker skal have en uddannelse! Det er alle enige om, og det får de fleste unge også. Flertallet tager hovedvejen fra grundskolen og videre til ungdomsuddannelse, således at de efter nogle år står med enten et svendebrev eller en studenterhue. Ganske vist bruger en del unge mere end ét forsøg, før beviset er i hus, og dertil er balancen ikke helt ideel – der skulle gerne være flere unge, der går i retning af svendebrevet i stedet for studenterhuen. Når de unge ikke helt gør, som samfundet ønsker det – enten falder fra, vælger om eller fravælger erhvervsskolerne – iværksættes fra politisk hold initiativer, der skal bakke op om ambitionen: I de senere år er en række reformer vedtaget på bl.a. folkeskoleområdet, kontanthjælpsområdet, erhvervsskoleområdet, og inden længe får vi også en reform på gymnasieområdet. Dermed er det ikke 'kun' fra forældre, kammerater, vejledere, lærere etc., de unge møder kravet om uddannelse – en del unge møder det også, når systemer og lovgivning skubber på i form af satsreguleringer, uddannelsespålæg og lignende incitament.

De nyeste tal fra Arbejderbevægelsens Erhvervsråd siger, at 84 % af den årgang, der gik i 9. klasse i 2014 vil have fuldført en ungdomsuddannelse 10 år efter. Det betyder omvendt, at 16 % ikke vil have fået en ungdomsuddannelse 10 år efter 9. klasse. De 16 %, der står uden uddannelse, vil helt sikkert have forsøgt, og flere gange endda. Men de vil altså hver gang falde fra. Mange af dem vil sikkert også have været omkring Jobcentret, hvor de er blevet mødt med uddannelsespålæg og så har de forsøgt igen – men igen med frafald som følge. Og det selvom der for en del unge vil være koblet mentor på eller tilknyttet psykologhjælp – men altså... de kom ikke i mål. Tallene kan give anledning til flere konklusioner. Men én hovedkonklusion må være, at der var og fortsat vil være en relativt stor gruppe, der ikke har profiteret af den undervisning, som de er blevet mødt med fra grundskole og videre frem i ungdomsuddannelserne. En relativt stor gruppe, der ikke når i mål, når de følger hovedvejen til uddannelse.

Jf. Arbejderbevægelsens Erhvervsråd. Færre unge får en uddannelse. Karakterer og besparelser er en hæmsko for unges uddannelse, 3. nov. 2015.

Erhvervsuddannelsesreformen blev vedtaget i 2014, og den er nu en realitet. Reformen har betydet en lang række ændringer, også på produktionsskoleområdet. Vi mærker, at de øgede krav på erhvervsskolerne – såvel adgangskrav som overgangskrav – også betyder øgede krav på produktionsskolerne, fordi en af vores kerneopgaver er at forberede unge til erhvervsskolen. Derfor har vi på produktionsskolerne lagt et stort fokus på at lave målrettede forløb hen imod erhvervsuddannelse, som var det nye tiltag, reformen pegede på ifm. produktionsskolernes styrkede rolle. Et målrettet forløb er individuelt tilrettelagt, det sigter på lige præcis den erhvervsuddannelse, som den enkelte unge søger at komme ind på, og det rummer bl.a. en øget indsats i den almenfaglige integrerede undervisning, faglig opkvalificering samt overgang via kombinationsforløb i samarbejde med erhvervsskolen. Med reformen har vi også fået en ny uddannelse: Kombineret ungdomsuddannelse, som (parallelt med erhvervsgrunduddannelsen) er tiltænkt unge, der ikke har kompetencerne til at gennemføre erhvervs- eller gymnasial uddannelse. Uddannelsen er nu skudt i gang, og produktionsskolerne spiller en central rolle i næsten alle institutionssamarbejder.

”Produktionsskolerne lægger stor vægt på målrettede forløb, der forbereder de unge til en erhvervsuddannelse”

Udover reformen og dens konsekvenser kan vi se frem til (jf. Statsministerens åbningstale), at der skal ses samlet på de såkaldt forberedende forløb – herunder også produktionsskolerne. Det gælder både kvaliteten i de enkelte tilbud, og det gælder sammenhængen tilbuddene imellem samt overgangen til erhvervs- og gymnasial uddannelse. Produktionsskolerne er en central aktør i det samlede felt af indsatser og tilbud, som vi har til de unge, der ikke er klar til erhvervs- eller gymnasieuddannelse. Vores rolle som produktionsskoler er selvfølgelig at tilbyde afklarende og opkvalificerende produktionsskoleforløb, men derudover får en del unge en egentlig erhvervsuddannelse på produktionsskolerne via produktionsskolebaseret erhvervsuddannelse, (PBE), produktionsskolerne er den største udbyder af såvel erhvervsgrunduddannelse (EGU) som kombineret ungdomsuddannelse (KUU), og endelig har en del produktionsskoler også særligt tilrettelagt ungdomsuddannelse (STU). Det er baggrunden for, at Produktionsskoleforeningen i det følgende leverer en række konkrete og konstruktive forslag til, hvordan opgaven at gøre unge klar til uddannelse kan løses endnu bedre, end vi har mulighed for i dag, samt også forslag til hvordan sammenhænge tilbuddene imellem kan styrkes.

”Mange unge når kun i mål, hvis de møder en anden vej til uddannelse – en anden vej, hvor det praktiske udgangspunkt og arbejdsfællesskabet er fundamentet for læring og udvikling”

Produktionsskolerne tilbyder individuelle forløb, der tager udgangspunkt i, hvad den unge kan og hvordan den unge når sit mål. Læringsmiljøet udspringer af det praktiske arbejde i mindre værkstedsenheder, men suppleres af et stærkt og sammenhængende ungdomsmiljø på skolen. Såvel almenundervisning som vejledning er integrerede elementer i forløbet, der også rummer mulighed for både praktik i en virksomhed og kombinationsforløb på fx en erhvervsskole. Målet er den unges faglige, sociale og personlige udvikling med henblik på videre uddannelse eller beskæftigelse. Ca. 60 % går videre i uddannelse (ca. en tredjedel til erhvervsuddannelse og ca. 10 % til gymnasial uddannelse), ca. 10 % kommer i beskæftigelse, mens ca. 30 % går videre i andre aktiviteter, fx værnepligt, barsel, udlandsophold, revalidering mv.³ For at blive optaget som deltager på en produktionsskole, skal en ung først målgruppevurderes af Ungdommens Uddannelsesvejledning (UU). Produktionsskolerne har løbende optag, og gennemsnitligt varer et produktionsskoleforløb ca. 6 måneder.

³Det er vanskeligt at få helt præcise tal på udslusningen, idet de nyeste tal fra Ministeriet for Børn, Undervisning og Ligestilling er helt tilbage fra 2009. Derfor udarbejdede Produktionsskoleforeningen i 2013 en udslusningsanalyse, der udover at give os opdaterede tal for udslusning også skulle se på udslusningskategorierne (jf. afsnit 2.1 ndf.). De her angivne udslusningstal baserer sig på PSF's udslusningsanalyse, fordi vi vurderer, at de er mere relevante end ministeriets tal.

1. "Med aftalen styrkes produktionsskolernes rolle..."⁴

I reformaftalen blev politikerne enige om, at produktionsskolernes rolle skal styrkes – og der peges i den forbindelse på bl.a. målrettede forløb hen imod erhvervsuddannelse. Det vil vi gerne bakke op om, og på baggrund af de konkrete erfaringer, vi nu har gjort os med reformen, ser vi i Produktionsskoleforeningen en række tiltag, der vil give os bedre muligheder for at udfylde den rolle, som politikerne med reformaftalen ser for os.

1.1 Ændringer i rammen for produktionsskolerne

Produktionsskoleforeningen foreslår:

- Målgruppebeskrivelsen i produktionsskoleloven skal bringes i overensstemmelse med den ny og tydeligere rolle som forberedende forløb, dvs. den skal formuleres positivt: "Produktionsskoler tilbyder undervisningsforløb, der er baseret på praktisk arbejde og produktion. Tilbuddet gives til unge under 25 år, som har brug for en anden og mere praktisk vej til uddannelse" (§ 1)
- De elementer, der beskrives i reformen (særligt: målrettede forløb) bør understøttes lovgivningsmæssigt. Det gælder
  - ✓ Målrettede forløb på produktionsskolen hen imod erhvervsuddannelse
  - ✓ Undtagelse fra 1-årsreglen for målrettede forløb
  - ✓ Den centralt stillede prøve på produktionsskolen
  - ✓ Indblik i karakterer fra relevante institutioner (herunder: Folkeskolens afgangsprøve)
- Produktionsskolerne skal være ansvarlige for 'kædeansvar' (ordentlig overlevering institutionerne imellem)

Det foreslår vi, fordi reformens initiativer skal understøttes af den lovgivning og bekendtgørelse, der er gældende på produktionsskoleområdet. Hvad angår de målrettede forløb, er det et nyt tiltag, der styrker vores kerneopgave, nemlig at forberede unge til erhvervsuddannelse. De målrettede forløb står derfor centralt, og bør som sådan understøttes af lov og bekendtgørelse (de rette forudsætninger for en målrettet indsats på produktionsskolerne uddybes yderligere i afsnit 4 ndf.). Endvidere står det med de målrettede forløb hen imod en specifik erhvervsuddannelse endnu tydeligere, at en stor del af produktionsskoledeltagerne reelt begynder deres uddannelse

⁴Jf. Aftale om Bedre og mere attraktive erhvervsuddannelser, kap. 6.4: "Styrkelse af produktionsskolernes rolle. Med aftalen styrkes produktionsskolernes rolle i forhold til unge, der ikke umiddelbart har forudsætninger for at påbegynde en ungdomsuddannelse. Produktionsskolerne skal i vidt omfang forestå eller indgå i de lokale institutionsamarbejder, der skal udbyde kombineret ungdomsuddannelse. Desuden skal skolerne på hidtidige vilkår tilrettelægge eller medvirke til erhvervsgrunduddannelse, produktionsskolebaseret erhvervsuddannelse, ungdomsuddannelse for unge med særlige behov og aktiveringsforløb [...] UU skal efter erhvervsuddannelsesreformens gennemførelse have skærpet opmærksomhed på at vejlede unge, der ikke umiddelbart lever op til adgangsforudsætningerne, til opkvalificering gennem almen undervisning og kombinationsforløb på produktionsskoler. Aftalepartierne er derfor enige om at styrke produktionsskolernes muligheder for at målrette produktionsskoleforløb til unge, som er motiveret for erhvervsrettet uddannelse, men som på grund af mangelfulde skolekunderskaber har brug for opkvalificering for at kunne optages i en erhvervsuddannelse samtidig med, at de deltager i meritgivende erhvervsrettede kombinationsforløb. Dette gøres muligt ved en ændring af produktionsskoleloven". (s. 27f.)

på produktionsskolen. Hovedparten af deltagerne i de målrettede forløb vil efterfølgende begynde på grundforløb 2, dvs. for dem erstatter det målrettede forløb grundforløb 1.⁵ Også ud fra den betragtning er det rimeligt at hævde, at en deltager på produktionsskolen er i gang med sin uddannelse. Derfor er det signalforvirring at holde fast i, at vi ikke er formelt kompetencegivende, og derfor virker målgruppebestemmelsen i lovens § 1 for os at se kontraproduktiv. En målgruppebestemmelse, der i stedet betoner, at produktionsskolen er for 'unge under 25 år, som har brug for en anden og mere praktisk vej til uddannelse', stemmer både overens med de ny målrettede forløb hen imod erhvervsuddannelse, men også med det faktum, at der under produktionsskolens tag efterhånden er mange uddannelser samlet: Den ny kombineret ungdomsuddannelse (KUU), men også erhvervsgrunduddannelse (EGU), produktionsskolebaseret erhvervsuddannelse (PBE) og særligt tilrettelagt ungdomsuddannelse (STU).

“Unge er ikke på produktionsskolen, fordi de ikke kan eller ikke vil uddannelse – de er som deltagere på produktionsskolen gået i gang med uddannelse, men ad en anden vej end hovedsporet”

Kædeansvar handler om en god overlevering, når en ung går fra den ene institution til den anden. Uanset om produktionsskolen leder til erhvervsskole, til behandlingsforløb eller den unge skal revalideres på Jobcenteret, vil vi gerne tage ansvar for at være i kontakt med næste led i kæden, således at risici ved overgange mindskes (se desuden faktaboksen i afsnit 2.1 ndf.).

⁵ Når hovedparten af deltagerne forventes at påbegynde grundforløb 2 (G2), skyldes det to ting. For det første gør det målrettede forløb det ud for grundforløb 1 (G1), for så vidt det rummer nogle af de samme elementer, der ligger på G1 (fx arbejdspladskultur, arbejdsplanlægning og samarbejde mv.) – men ud fra en praktisk tilgang. Som sådan gør det målrettede forløb den unge klar til G2 både hvad angår afklaring og kompetencer. For det andet er en stor del af produktionsskolens deltagere formelt udelukket fra G1 (jf. Lov om erhvervsuddannelser § 5: G1 skal påbegyndes "senest i august måned efter at ansøgeren har opfyldt undervisningspligten efter folkeskoleloven eller har afsluttet undervisningen i 10. klasse". I samme paragrafs stk. 4 pkt. 2 sættes desuden en begrænsning for produktionsskoledeledtagere, idet 'undervisning på en produktionskole af mindst et års varighed rettet mod optagelse på erhvervsskole' medfører, at deltageren ikke kan optages på G1, men skal påbegynde G2). I de tilfælde hvor deltageren formelt har adgang til G1 efter et målrettet forløb, vil en individuel vurdering ifm. det målrettede forløb afgøre, hvorvidt det for den enkelte er mest hensigtsmæssigt at påbegynde G1 eller G2.

1.2 Tydeliggørelse af den anden vej til uddannelse

Produktionsskoleforeningen foreslår:

- Brobygning i 9. og 10. klasse for elever, der er vurderet ikke-uddannelsesparate, skal kunne gennemføres på produktionsskolen
- Optagelsesprøver (den centralt stillede prøve) skal kunne tages på produktionsskolen, og ved bestået prøve skal der udstedes et prøvebevis, som anerkender, at eleven har dansk- og matematikkompetencer på niveau med bestået afgangsprøve fra Folkeskolen (FSA)
- Kompetencebeviset skal inddrages aktivt i optagelsessamtalen på den ansøgte erhvervsskole

Det foreslår vi, fordi den anden vej til uddannelse for de unge, der ikke profiterer af den teoretiske indgang, har behov for at styrkes og tydeliggøres, og det gælder både ved indgangen til produktionsskolen og ved overgangen fra produktionsskole og videre til erhvervsuddannelse. Indgangen til produktionsskolen og de tilbud, der findes der, står ikke frem som reelle muligheder for unge i 9. og 10. klasse – heller ikke for de elever, som både UU og grundskolen er enige om, vil profitere af produktionsskolens tilbud. Et væsentligt element heri er brobygning. Brobygning på produktionsskolen vil tydeliggøre de forløb og uddannelsesmuligheder, der ligger under den anden vej til uddannelse, og det vil for den unge skabe større afklaring samt være et vigtigt led i en god overgang fra grundskolen og videre til et ungdomsuddannelsesmiljø, som den unge kan profitere af. Med de nuværende regler er brobygning imidlertid kun muligt til erhvervsskole, gymnasium eller hf. Det bør laves om, således at taxameterfinansieret brobygning også kan udbydes og gennemføres på produktionsskolen.

I forhold til overgang fra produktionsskole til erhvervsuddannelse, betoner reformen alternative adgangsveje, herunder muligheden for optagelse via helhedsvurdering baseret på prøve og samtale.⁶ Denne mulighed står imidlertid ikke særligt klart frem i hverken uddannelsesdebat eller ungevejledning, og den er vanskelig at trænge igennem med. Det er stadig 2-taller, der er i fokus, og dermed er det i overvejende grad den traditionelle skolebænkvej (fx VUC), som de unge anvises i såvel medier som på mange UU-centre og på kommunernes Jobcentre. Det kan være det rigtige for nogle, men der er og vil fortsat være en stor gruppe unge, der ikke profiterer af den indsats, og som heller ikke motiveres af den. Derfor skal det tydeliggøres for både vejledere, de unge og deres forældre, at man kan komme ind på erhvervsskolen via en optagelsesprøve og en samtale.

Det vil styrke den anden vej til uddannelse, såfremt optagelsesprøven står som afslutning og dokumentation af det arbejde, der er gjort i produktionsskolens målrettede forløb. At en bestået prøve bør udløse et prøvebevis, er ikke alene et spørgsmål om anerkendelse, det er også

⁶ Jf. Aftale om Bedre og mere attraktive erhvervsuddannelser, kap. 6.2: "Alternative adgangsveje. Klare adgangskrav skal være med til at sikre, at de elever, der optages på erhvervsuddannelserne, har de fornødne forudsætninger for at gennemføre. For at sikre, at ingen, der vurderes at kunne gennemføre en erhvervsuddannelse, hindres heri, er aftalepartierne enige om en række tiltag, der samlet skal sikre, at formålet indfries [...] Med henblik på at ingen, der vurderes at kunne gennemføre, hindres i optagelse, vil der derudover være mulighed for optagelse på en erhvervsskole efter en centralt udviklet og fastsat prøve i dansk og matematik, en personlig samtale, der har til formål at afdække ansøgers specifikke faglige potentiale og en samlet helhedsvurdering. (s. 25)

relevant, for så vidt en ung senere hen får brug for at skulle dokumentere en bestået optagelsesprøve. Det vil være påkrævet fx ved en ny ansøgning om optagelse på erhvervsskolen, hvor en én gang bestået optagelsesprøve jo også vil være adgangsgivende – men med de nuværende regler har eleven faktisk ikke dokumentation. Det vil tillige styrke sammenhæng og kvalitet i optagelsesprocessen, at produktionsskolens kompetencebevis bringes i spil i samtalen på erhvervsskolen, således at produktionsskoleopholdet og herunder det målrettede forløb drages ind i vurderingen af, om den unge er klar til at påbegynde og gennemføre erhvervsuddannelse.

1.3 UU's fokus på målrettede forløb skal styrkes (jf. reformaftalen)

Produktionsskoleforeningen foreslår:

- Der skal i UU-regi udvikles et materiale om produktionsskolernes målrettede forløb hen imod erhvervsuddannelse
- Det skal fremgå af www.optagelse.dk, at der på produktionsskolen er særlige målrettede forløb hen imod erhvervsuddannelse

Det foreslår vi, fordi reformaftalen på dette punkt ikke synes at være slået tilstrækkeligt igennem. I reformaftalens kap. 6.4 hedder det, at "UU skal efter erhvervsuddannelsesreformens gennemførelse have skærpet opmærksomhed på at vejlede unge, der ikke umiddelbart lever op til adgangsforudsætningerne, til opkvalificering gennem almen undervisning og kombinationsforløb på produktionsskoler". Så vidt vi kan vurdere, er det ikke slået igennem i UU's vejledning, og derfor er der behov for, at UU's fokus styrkes. De to konkrete muligheder, som vi her foreslår, er dels at øge information om målrettede forløb hos UU, dels at bringe www.optagelse.dk i overensstemmelse med reformens tiltag (men der er givetvis andre tiltag, som kan medvirke til at styrke UU's fokus på de målrettede forløb, således som det er intentionen i EUD-reformen).

”Der skal mere til at klare grundforløbene på en erhvervsuddannelse end et par 2-taller. Et målrettet forløb på en produktionsskole kan hjælpe en ung til at klare kravene på erhvervsuddannelsen, så den unge også gennemfører”

1.4 De rette forudsætninger for en målrettet indsats på produktionsskolen

Produktionsskoleforeningen foreslår:

- Karakterer fra folkeskolen skal sendes med den unge ved opstart på produktionsskolen og/eller skal være tilgængelige for produktionsskolen
- Screeningsmetoden, der er udviklet i regi af Produktionsskoleprojektet, skal gøres tilgængelig for alle produktionsskoler, således at indsatsen på kvalificeret vis kan tilrettelægges individuelt på et så tidligt tidspunkt som muligt
- Det målrettede forløb skal undtages 1-årsreglen, under forudsætning af at forløbet beror på en plan hen imod optagelse på erhvervsuddannelse

Det foreslår vi, fordi produktionsskolernes målrettede forløb risikerer at møde den udfordring, at der ikke er særlig meget tid – en stor gruppe unge bruger et antal måneder af produktionsskoleforløbet på at afklares ift. uddannelsesretning, men hele forløbet falder ind under 1-årsreglen. På den ene side skal vi blive endnu bedre til en systematisk indsats, og her er det vigtigt at have redskaberne til enkelt og effektivt at kunne opnå et basiskendskab til deltagerens forudsætninger i form af både formalkompetence (afgangskarakter) og realkompetence (screening i dansk og matematik). På den anden side er det kontraproduktivt, at afklarede og motiverede unge, der er kommet i gang med et målrettet forløb hen imod en erhvervsuddannelse, stoppes i deres uddannelsesforløb alene pga. en stram tidsgrænse. Derfor skal der effektiviseres, hvor der kan, men de målrettede forløb hen imod erhvervsuddannelse bør anerkendes at have en anden status, hvad angår 1-årsreglen.

2. En anden vej til uddannelse - sammenhæng i forløb og uddannelser

Som beskrevet indledningsvis er hovedvejen til uddannelse i Danmark fra grundskole og videre til enten erhvervsskole eller gymnasium. Det er godt for mange – men ikke for alle. Derfor er der behov for en anden vej til uddannelse, som er den praktiske vej. Og der er behov for at den anden vej anerkendes! Med den anden vej til uddannelse taler vi om produktionsskoleforløbene, om produktionsskolebaseret erhvervsuddannelse (PBE) – som er en egentlig erhvervsuddannelse – om erhvervsgrunduddannelsen (EGU) og kombineret ungdomsuddannelse (KUU) samt om særligt tilrettelagt ungdomsuddannelse (STU).⁷ Fælles for disse forløb og uddannelser er, at de tager udgangspunkt i praksis, og at de henvender sig til den gruppe af unge, der i lovgivningsterminologi 'ikke umiddelbart har forudsætninger for at gennemføre gymnasial eller erhvervsuddannelse på ordinære vilkår'. Eller sagt på en anden måde: Netop de unge, der ikke har profiteret af den traditionelle skole, og derfor er faldet fra hovedvejen og har brug for en anden og praktisk vej til uddannelse!

“Vi har de tilbud, der er brug for – men de hænger ikke godt nok sammen”

I Produktionsskoleforeningen mener vi, at den vifte af forløb og uddannelser, som er nævnt oven for, dækker behovet og kan løse de udfordringer, som er givet med denne gruppe unge i relation til uddannelse. Dette er dog under forudsætning af, at der sker en række tiltag både for de enkelte forløb og uddannelser, og i sammenhængen uddannelserne imellem. De værktøjer, vi allerede ligger inde med, er faktisk ganske gode – men vi skal slibe dem og vi skal blive bedre til at bruge dem på den rigtige måde.

På baggrund af produktionsskolernes væsentlige rolle i den anden vej til uddannelse og dermed vores erfaringer med såvel PBE, KUU og EGU præsenterer vi her en række tiltag, der vil forbedre kvalitet og sammenhæng i den del af uddannelsessystemet.⁸

⁷ Lidt mere end halvdelen af landets produktionsskoler har PBE-lærlinge på et eller flere af skolens værksteder. Omkring 3/4 af produktionsskolerne har aftaler med kommunerne om at iværksætte EGU, og på KUU-området er en produktionsskole tovholder på halvdelen af uddannelserne, mens langt de fleste produktionsskoler er involveret i uddannelsen. Omkring 1/3 af produktionsskolerne har enten særlige værksteder for STU-elever eller enkelte elever i gang med STU. PBE kan som produktionsskolebaseret erhvervsuddannelse kun udbydes på produktionsskoler.

⁸ Når vi i det følgende ikke inddrager STU på linje med PBE, EGU og KUU, skyldes det dels at STU ikke i samme omfang som de andre uddannelser udbydes på produktionsskoler, dels at uddannelsen har en anden karakter; målgruppen til STU rummer unge med så forskellige og potentielt vidtgående handicap, at det er nødvendigt at tilbuddene også har en meget forskellig karakter, herunder også rummer forskellige faglige kompetencer i personalegruppen, og dermed også et meget forskelligt udgiftsniveau. Derfor skal mulighederne for udbud af STU vurderes lokalt.

”Man får lov til meget på skolen, og alt efter sæson lærer man mere om råvarerne end andre lærlinge gør. Den store fordel er, at man – udover den faglige læring – lærer at håndtere sig selv i forskellige situationer. Og selvom man måske ikke har et direkte pædagogisk ansvar i forhold til køkkenets produktionsskoleelever, så har man det alligevel lidt, og skal gerne være et forbillede for dem”

Mads, 20 år (PBE-caterlærling – og netop udlært med bronzemedalje)

2.1 Sammenhæng i forløb og uddannelser

Produktionsskoleforeningen foreslår:

- Ensartet statslig finansiering på produktionsskole, EGU og KUU
  - √ Den kommunale bidragspligt for unge på produktionsskolerne afskaffes
  - √ EGU gøres statsfinansieret (ligesom KUU er det)
- Ensartede muligheder landet over
  - √ Mulighed for at alle produktionsskoler kan iværksætte og gennemføre EGU og KUU
- Kædeansvar mellem institutioner og ved udslusning
  - √ Udslusningskategorierne ændres, således at der også gives tilskud ved enkelte andre kategorier udover kompetencegivende uddannelse og beskæftigelse

Det foreslår vi, fordi hele området generelt er præget af bureaukratisering og uhensigtsmæssige incitamentsstrukturer, der inviterer til kassetænkning, særligt når en kommunes økonomi er presset. Det er således evident, at kommunerne anvender tilbuddene meget forskelligt, og at muligheder og indsats for den enkelte unge derfor varierer afhængigt af bopæl. Produktionsskolerne får grundtilskud fra kommunerne, taxameter fra staten, men kommunalt bidrag. KUU er rent statsligt, mens EGU er kommunalt med refusionsordninger, men taxameter fra staten til skoleophold... Kort sagt: veludviklede (eller rettere: overudviklede) bureaukratiske modeller, der ikke alene er administrativt tunge, men som fjerner fokus fra den unge og det rigtige tilbud. Derfor bør finansieringsstrukturen indrettes således, at kommuner og skoler ikke har økonomiske incitamenter, der kan påvirke deres afgørelser ift. valg af rette tilbud på rette tidspunkt til den enkelte unge. Uddannelse skal koste det samme for kommunen, hvad enten den unge går i gang med erhvervsuddannelse, gymnasial uddannelse, produktionsskole, EGU eller KUU – og dette vil en ensartet statslig finansiering sikre.

Det er allerede i dag muligt for produktionsskoler at udbyde de ungdomsuddannelser, der er tilrettelagt mhp. unge, der ikke på ordinær vis kan gennemføre erhvervsuddannelse eller gymnasial uddannelse – produktionsskolerne er således største udbydere af EGU og KUU. Men der er ikke ensartede muligheder, og det mener vi, det bør være.¹⁰ Det gør vi, fordi uddannelserne har et fælles pædagogisk fundament (det praktiske udgangspunkt), de har alle individuelt tilrettelagte forløb, og de styres via rammelovgivning frem for fastlagte læreplaner. Men vi mener også, det er en god ide, fordi der er en række gevinster ved at produktionsskolerne er rammen om

⁹ Fx SFI-rapporten Forberedende tilbud og overgang til ungdomsuddannelse (2015), der konkluderer, at der er stor kommunal variation i, hvordan forberedende tilbud anvendes, herunder om tilbuddene benyttes proaktivt (før ungdomsuddannelse) eller som back-up (efter frafald), fx s. 8f. og s. 29f.

¹⁰ Selvom produktionsskolerne er største udbydere af EGU og KUU, er det ikke en mulighed, som enhver produktionsskole har i dag. Ift. EGU er det kommunen, der afgør, hvilken institution, der lokalt får mulighed for at udbyde EGU. Ift. KUU har ministeriet godkendt de 20 KUU-udbud, der er i landet, og det har de gjort pba. en ansøgning, som er udarbejdet af et institutionssamarbejde om KUU'en. Produktionsskolerne har formelt haft mulighed for at indgå i et institutionssamarbejde, men den lokale forhandling (og efterfølgende proces med ministeriet) har afgjort, om og hvordan den enkelte skole indgår i KUU. For PBE er det anderledes, idet produktionsskolerne her reelt har mulighed for at udbyde uddannelsen. Forudsætningen er, at det Faglige udvalg for den konkrete uddannelsesretning godkender det konkrete produktionsskoleværksted, der ønsker at have en eller flere PBE-lærlinge. Dvs. for så vidt faglighed og kvalitet er i orden, har produktionsskolen ret til at udbyde PBE-uddannelsen.

disse uddannelsesforløb: For det første er skolerne administrativt rustet til opgaven. Dernæst er produktionsskoler lokalt forankret – der er pt. 83 produktionsskoler, som er spredt rundt i landet og hvoraf en del er placeret i områder, hvor der ikke er mange andre uddannelsesstilbud. Det er vigtigt i relation til både målgrupper og indhold for uddannelserne, hvor fx samarbejde med virksomheder er et vigtigt element. En tredje gevinst er, at produktionsskolen har værkstedsfaciliteter med udstyr og produktionsopgaver, der konstant er til rådighed. Det giver nogle særlige muligheder for værkstedsskolepraktik i de tilfælde, hvor det ikke lykkes at finde en praktikplads til en EGU-elev, eller der af den ene eller den anden grund skal ske ændringer under forløbet. Værkstedsskoler er en åbenlys og ligetil mulighed, som vil give EGU de samme muligheder, der er indført på erhvervsuddannelserne med muligheden for skolepraktik (jf. afsnit 2.3 ndf.). Endelig ser det ud til, at der også er en fjerde gevinst, nemlig en synergieffekt uddannelserne imellem, således at kvaliteten af produktionsskoleforløb styrkes, når en skole også udbyder PBE, EGU og KUU.¹¹ Begrundet i så klare pædagogiske og rammemæssige sammenhænge uddannelserne imellem, samt de mange gevinster og muligheder produktionsskolerne som institutionel ramme giver, er det vores holdning, at der bør skabes mulighed for, at alle produktionsskoler kan iværksætte og gennemføre EGU og KUU.

”Vi ved, at overgangene er svære for mange unge, og det er der, risikoen for at de falder ud, er størst. Kædeansvar skal sikre en god overgang, når en ung går fra den ene institution til den anden”

Kædeansvar handler om god overlevering institutionerne imellem, således at den unge sikres en god overgang fra et sted til det næste. Hvis kædeansvar skal fungere, handler det om flere ting. Det handler om en mentalitetsændring på institutionerne, fordi det skal indarbejdes i personalet, at ansvaret går helt over til afleveringen ved næste led. Men det handler også om udslusning og udslusningstilskud. Som det er i dag, gives der kun udslusningstilskud til kompetencegivende uddannelse eller beskæftigelse – men for en del af vores unge på produktionsskolerne, kan det på sigt være afgørende at komme i fx det rette behandlingsforløb. Her skal kædeansvaret gælde, dels på den måde at der skal være krav om skriftlighed ved udslusning til andet end uddannelse eller beskæftigelse, dels på den måde at der gives et udslusningstilskud, når den anden institution (her: behandlingscenteret) har givet accept af modtagelsen.

¹¹ Produktionsskoleforeningen lavede i 2013 en undersøgelse af skolernes udslusning. Stillede man 15 skoler med komplementære uddannelsesstilbud over for 15 skoler uden komplementære uddannelsesstilbud, var billedet, følgende: Af de 15 skoler med komplementære uddannelsesstilbud lå 10 af skolerne over landsgennemsnittet ift. udslusning, mens 5 lå under. Af de 15 skoler uden komplementære uddannelsesstilbud lå 4 af skolerne over landsgennemsnittet ift. udslusning, mens 11 lå under. Det er vigtigt at understrege, at der er mange faktorer, der spiller ind på en skoles udslusningstal, og derfor er dette kun at betragte som en indikation.

I Produktionsskoleforeningen går vi ind for kædeansvar. Hermed mener vi, at uanset hvordan en ung forlader fx produktionsskolen, så har man som institution ansvar for at være i kontakt med næste led i kæden, således at den unge kommer trygt videre. Og det er i princippet uanset, om det er positiv udslusning til uddannelse, eller om det er til fx Jobcenter og ledighed – ja, måske er det faktisk allervigtigst for de unge, der ikke kom videre i uddannelse.

Kædeansvar og ændret praksis ved udslusning hænger således sammen med en generel ændring af udslusningskategorierne for produktionsskoleforløb. Det er der også mere generelt behov for, da de nuværende udslusningskategorier ikke er tidssvarende. Et mere præcist billede af udslusningen vil give et klarere og mere retvisende billede af, hvor produktionsskoledeeltagere går hen efter produktionsskoleforløbet, og den viden vil medvirke til bedre at kunne øge kvaliteten i produktionsskoletilbuddet. I Produktionsskoleforeningen gennemførte vi i 2013 en udslusningsanalyse, der udover at give skolerne et benchmark på udslusning, også førte til, at vi kunne anbefale Ministeriet for Børn, Undervisning og Ligestilling et konkret forslag til mere detaljerede og retvisende udslusningskoder end dem, vi i dag er pålagt at anvende.

2.2 Kombineret ungdomsuddannelse (KUU)

Produktionsskoleforeningen foreslår:

- Bedre kapacitetsudnyttelse og mere fleksibelt optag
  - √ KUU's elevkvote bør laves om, således at den går på årselever og ikke på cpr.-numre
  - √ Hovedoptag i januar og august, men mulighed for at optage enkelte elever udover, såfremt UU og tovholder er enige, og såfremt der er ledige pladser
- Mere kvalitet i målgruppevurdering og optag
  - √ Ensartet visitation og optagelsesprocedure (dels tidsgrænse på max 14 dage ml. ansøgning og svar, dels tydeliggøre samarbejde/kompetenceforhold ml. UU og tovholder)
  - √ Mere fleksibel betragtning af målgruppen; 'motiveret' er ikke altid noget, man er – det er også noget, man bliver
- Grundfagsundervisning skal justeres ift. uddannelsens formål og retning
  - √ Det skal være muligt at gennemføre kombineret ungdomsuddannelse med E-niveau i stedet for D-niveau
  - √ Det bør tydeliggøres i bekendtgørelsen om kombineret ungdomsuddannelse, at grundfagsundervisningen i uddannelsen er tiltænkt det erhvervsrettede niveau

Det foreslår vi, fordi optaget på KUU er ufleksibelt, og det er det på to måder: For det første er der et begrænset antal pladser, der går på cpr.-numre og ikke årselever, og dernæst er der kun mulighed for optag to gange om året (hhv. januar og august). At det er cpr.-numre og ikke årselever betyder, at man som KUU-udbyder ikke kan kompensere for frafald, og uundgåeligt vil stå med ledig kapacitet på uddannelsen. Samtidig vil der stå nogle unge, som er i KUU's målgruppe, men som qua det halvårige optag risikerer at skulle vente i månedsvis på at komme ind. Vi ønsker at fastholde to årlige hovedoptag, bl.a. fordi vi anerkender vigtigheden af, at KUU som uddannelse skal have en anden ramme end fx produktionsskolernes løbende optag, således at KUU's uddannelsesidentitet står tydeligt. Men i de enkelte tilfælde, hvor der er ledig plads, og hvor både UU og den konkrete tovholderinstitution er enige om, at KUU er det rigtige for den unge, samt vurderer at vedkommende vil være i stand til at påbegynde uddannelsen efter uddannelsesstart, giver det ringe mening at vente – både i et uddannelsesperspektiv og et økonomisk perspektiv.

Hele optagelsesproceduren til KUU er i denne første runde forløbet meget forskelligt. Et problem af mere etisk karakter har været, at nogle unge har skullet vente måneder på svar om optagelse, et andet problem har været, at der ikke er en klar kompetencefordeling ml. UU og tovholder i optagelsesprocessen. Forskellige procedurer og manglen på standarder og fælles fodslag nedbringer effektivitet og kvalitet i arbejdet, og det kan have været medvirkende til, at nogle kommuner tilsyneladende ikke har haft øje for uddannelsen samt at nogle UU-centre ikke har haft fokus på uddannelsen. En anden barriere har været bestemmelsen 'motivation', som har gjort, at man mange steder har haft vanskeligt ved at se målgruppen.

”Glæden ved at skulle herud hver dag fylder mit hoved med andet end de tanker, jeg ellers godt kan gå rundt med. Jeg bruger hele dagen på at arbejde og det er mit drive. Ellers ville jeg nok sidde derhjemme og fokusere alt for meget på mine tanker. Når jeg skal herved, kan jeg filtrere dem fra og så lave noget i stedet”

Louise, 17 år (Medieværksted)

Et af elementerne i KUU er grundfagsundervisning, hvor kravet er at gennemføre to fag på D-niveau. I betragtning af KUU's placering i uddannelsessystemet herunder uddannelsens dobbelte formål som erhvervsrettet og rettet mod kompetencegivende uddannelse, er D-niveauet vanskeligt at se begrundelsen for. Derimod giver E-niveauet mening ift. eventuel overgang til erhvervsuddannelser, hvor det for de tekniske uddannelser gælder, at F- og E-niveauer er de typiske overgangskrav. Det er vigtigt ikke at sænke det generelle niveau for uddannelsen, men vi mener, at niveauet kan opretholdes ved at supplere med relevante certifikater/kurser eller et tredje grundfag, fx psykologi på F-niveau. Kort sagt: En mere fleksibel tilrettelæggelse, der vil styrke uddannelsen ud fra såvel det erhvervsrettede som uddannelsesrettede formål. At KUU er en erhvervsrettet uddannelse, bør desuden afspejle sig i tilrettelæggelsen af grundfagsundervisningen, således at den er i tråd med uddannelsens intentioner.

2.3 Erhvervsgrunduddannelse (EGU)

Produktionsskoleforeningen foreslår:

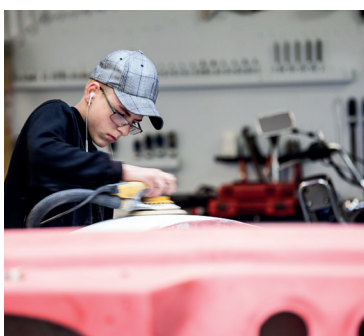
- Mulighed for praktik på skoleydelse i op til 8 uger pr. SE-nr. (svarende til rammen for KUU)
- Værkstedsskole i EGU ligestilles med praktikcentre på EUD, således at der ikke er udgifter for kommunen pga. manglende refusion.

Det foreslår vi, fordi EGU er en succes, som er blevet glemt og står i fare for at blive klemmt. Succesen er belyst bl.a. i en effektanalyse fra 2012,¹² men flere ting har derefter trukket i den forkerte retning for EGU. En væsentlig ting er, at løntilskuddet med udgangen af 2012 blev halveret – fordi uddannelsen blev glemt da EUD fik fjernet tilskuddet, men til gengæld fik praktikcentre og uddannelsesgaranti – og derfor har EGU brug for at få forbedret mulighederne for at 'sælge sig selv' til arbejdsgiverne. Det kan lade sig gøre med en 8-ugers praktik på skoleydelse, hvor arbejdsgiveren kan oplære den unge og se ham eller hende an. Og for de unge, hvor det ikke lader sig gøre at finde en praktikplads, eller hvor der er pause eller ventetid, bør muligheden for at etablere værkstedsskolepraktik på produktionsskolen sikres også økonomisk, således at det ikke bliver dyrere for kommunen. Begge tiltag vil gøre EGU mere tilgængelig og dermed sikre at uddannelsen anvendes i langt højere grad end i dag. En mere fleksibel indgang til praktik på EGU kan ydermere føre til at en del af de unge, der befinder sig i gråzonen mellem EGU og STU i højere grad kan profitere af et EGU-forløb, end tilfældet er i dag.

Ovenstående forslag til, hvordan produktionsskolerne og hele den anden vej til uddannelse kan styrkes i både kvalitet og sammenhæng, er udarbejdet af Produktionsskoleforeningen. Produktionsskoleforeningen er en landsdækkende organisation for landets 83 produktionsskoler. Vores formål er at styrke og udvikle produktionsskoleformen som en landsdækkende lokalforankret skoleform, og foreningen varetager en lang række opgaver. Produktionsskoleforeningens sekretariat ligger i Vejle, og du er velkommen til at kontakte os på mail psf@psf.nu eller på telefon 7582 2055.

Du kan læse mere om Produktionsskoleforeningen og vores arbejde på www.psf.nu, og her kan du også tilmelde dig vores nyhedsbrev.

¹² Effektanalyse – erhvervsgrunduddannelsen, Rambøll juni, 2012. Rapporten peger bl.a. på, at ca. 60 % af en EGU-årgang går videre i uddannelse eller beskæftigelse, og konkluderer, at EGU halverer sandsynligheden for at en ung ender på kontanthjælp (s. 3f.). I den forbindelse skal det nævnes, at Rådet for Ungdomsuddannelser pr. november 2015 har igangsat en ny undersøgelse af EGU, som forventes afsluttet maj 2016, og som bl.a. har fokus på kommunernes meget forskellige anvendelse af uddannelsen.

PRODUKTIONSSKOLEFORENINGENS FORSLAG

Oversigt

Omkring produktionsskoleforløb

- Målgruppebeskrivelsen i produktionsskoleloven skal bringes i overensstemmelse med den ny og tydeligere rolle som forberedende forløb, dvs. den skal formuleres positivt: "Produktionsskoler tilbyder undervisningsforløb, der er baseret på praktisk arbejde og produktion. Tilbuddet gives til unge under 25 år, som har brug for en anden og mere praktisk vej til uddannelse" (§ 1)
- De elementer, der beskrives i reformen (særligt: målrettede forløb) bør understøttes lovgivningsmæssigt. Det gælder
  - ✓ Målrettede forløb på produktionsskolen hen imod erhvervsuddannelse
  - ✓ Undtagelse fra 1-årsreglen for målrettede forløb
  - ✓ Den centralt stillede prøve på produktionsskolen
  - ✓ Indblik i karakterer fra relevante institutioner (herunder: Folkeskolens afgangsprøve)
- Produktionsskolerne skal være ansvarlige for 'kædeansvar' (ordentlig overlevering institutionerne imellem)
- Brobygning i 9. og 10. klasse for elever, der er vurderet ikke-uddannelsesparate, skal kunne gennemføres på produktionsskolen
- Optagelsesprøver (den centralt stillede prøve) skal kunne tages på produktionsskolen, og ved bestået prøve skal der udstedes et prøvebevis, som anerkender, at eleven har dansk- og matematikkompetencer på niveau med bestået afgangsprøve fra Folkeskolen (FSA)
- Kompetencebeviset skal inddrages aktivt i optagelsessamtalen på den ansøgte erhvervsskole
- Der skal i UU-regi udvikles et materiale om produktionsskolernes målrettede forløb hen imod erhvervsuddannelse
- Det skal fremgå af www.optagelse.dk, at der på produktionsskolen er særlige målrettede forløb hen imod erhvervsuddannelse
- Karakterer fra folkeskolen skal sendes med den unge ved opstart på produktionsskolen og/eller skal være tilgængelige for produktionsskolen

- Screeningsmetoden, der er udviklet i regi af Produktionsskoleprojektet, skal gøres tilgængelig for alle produktionsskoler, således at indsatsen på kvalificeret vis kan tilrettelægges individuelt på et så tidligt tidspunkt som muligt
- Det målrettede forløb skal undtages 1-årsreglen, under forudsætning af at forløbet beror på en plan hen imod optagelse på erhvervsuddannelse

Omkring sammenhæng i forløb og uddannelser

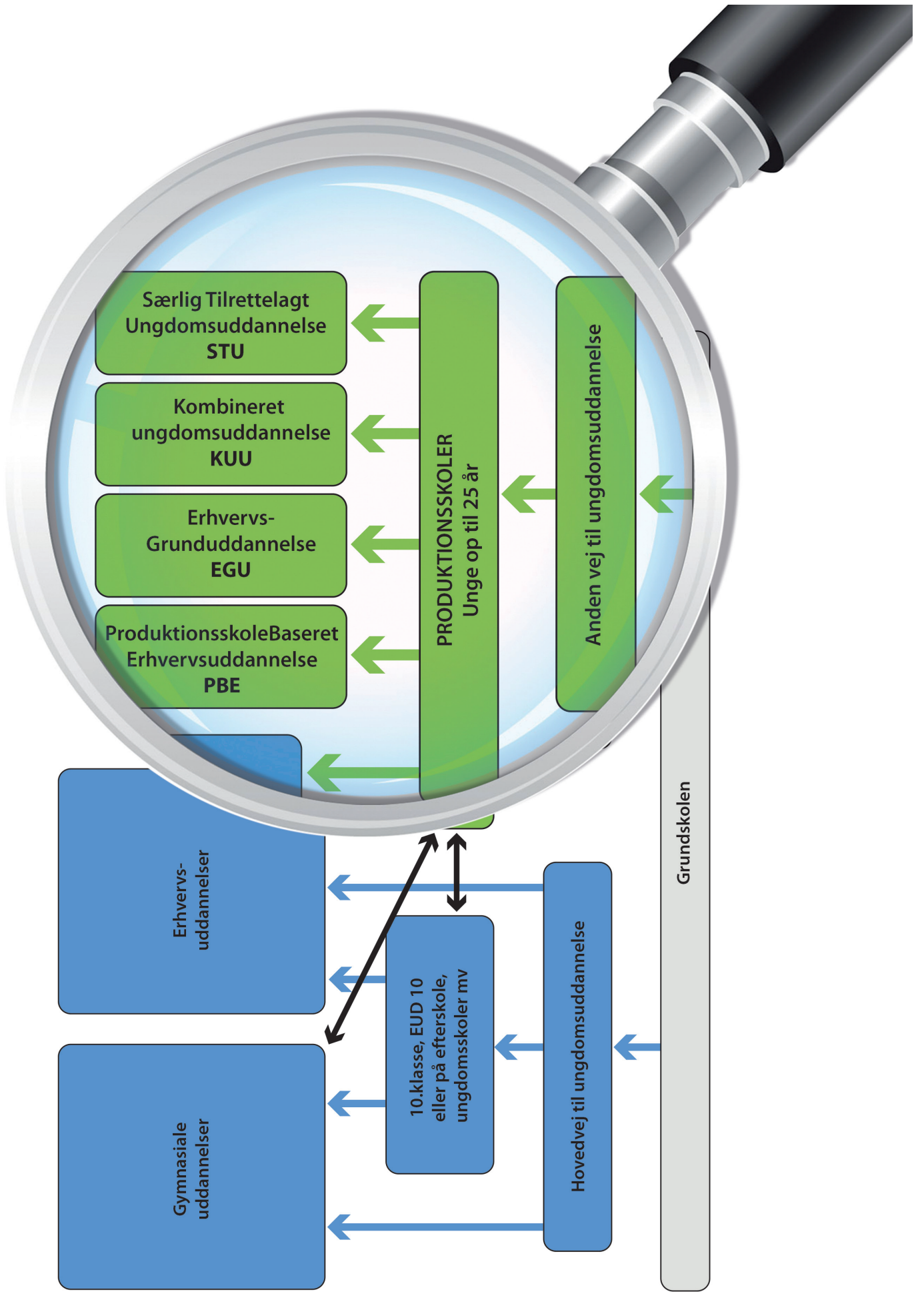
- Ensartet statslig finansiering på produktionsskole, EGU og KUU
  - √ Den kommunale bidragspligt for unge på produktionsskolerne afskaffes
  - √ EGU gøres statsfinansieret (ligesom KUU er det)
- Ensartede muligheder landet over
  - √ Mulighed for at alle produktionsskoler kan iværksætte og gennemføre EGU og KUU
- Kædeansvar mellem institutioner og ved udslusning
  - √ Udslusningskategorierne ændres, således at der også gives tilskud ved enkelte andre kategorier udover kompetencegivende uddannelse og beskæftigelse

Omkring KUU

- Bedre kapacitetsudnyttelse og mere fleksibelt optag
  - √ KUU's elevkvote bør laves om, således at den går på årselever og ikke på cpr.-numre
  - √ Hovedoptag i januar og august, men mulighed for at optage enkelte elever udover, såfremt UU og tovholder er enige, og såfremt der er ledige pladser
- Mere kvalitet i målgruppevurdering og optag
  - √ Ensartet visitation og optagelsesprocedure (dels tidsgrænse på max 14 dage ml. ansøgning og svar, dels tydeliggøre samarbejde/kompetenceforhold ml. UU og tovholder)
  - √ Mere fleksibel betragtning af målgruppen; 'motiveret' er ikke altid noget, man er – det er også noget, man bliver
- Grundfagsundervisning skal justeres ift. uddannelsens formål og retning
  - √ Det skal være muligt at gennemføre kombineret ungdomsuddannelse med E-niveau i stedet for D-niveau
  - √ Det bør tydeliggøres i bekendtgørelsen om kombineret ungdomsuddannelse, at grundfagsundervisningen i uddannelsen er tiltænkt det erhvervsrettede niveau

Omkring EGU

- Mulighed for praktik på skoleydelse i op til 8 uger pr. SE-nr. (svarende til rammen for KUU)
- Værkstedsskole i EGU ligestilles med praktikcentre på EUD, således at der ikke er udgifter for kommunen pga. manglende refusion.

Produktionsskolen

– en anden vej til uddannelse

Produktionsskolerne tilbyder individuelle forløb, der tager udgangspunkt i, hvad den unge kan og hvordan den unge når sit mål. Læringsmiljøet udspringer af det praktiske arbejde i mindre værkstedsenheder, men suppleres af et stærkt og sammenhængende ungdomsmiljø på skolen. Målet for produktionsskoleforløbet er deltagerens faglige, personlige og sociale udvikling. Produktionsskoleforeningen er produktionsskolernes interesseorganisation. Dens formål er at styrke og udvikle produktionsskoleformen som en landsdækkende lokalforankret skoleform.

Produktionsskoleforeningen (PSF)
Dæmningen 33, 2. tv
7100 Vejle
Telefon: 7582 2055
psf@psf.nu
www.psf.nu